

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-87-24>

УДК 336.144;316

ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

GENDER-RESPONSIVE BUDGETING IN THE SYSTEM OF FINANCIAL SUPPORT OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

Соколенко Людмила Федорівна

доктор економічних наук, доцент,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4608-8963>**Григор'єва Оксана Володимирівна**

кандидат фізико-математичних наук, радниця з гендерних питань,

Генеральний штаб Збройних сил України

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-6806-9059>**Sokolenko Liudmyla**

Private Higher Educational Establishment «European University»

Hryhorieva Oksana

General Staff of the Armed Forces of Ukraine

У статті досліджено особливості впровадження гендерно орієнтованого бюджетування у Збройних силах України як елементу демократичного врядування та інструменту підвищення ефективності управління ресурсами в секторі безпеки й оборони. Проаналізовано сучасний стан нормативно-правової бази, роль інституції гендерних радників, існуючі гендерно чутливі виклики у сфері забезпечення, а також практичні шляхи інтеграції гендерного підходу у процес планування та реалізації оборонного бюджету. Визначено прогалини у врахуванні гендерних аспектів на етапах бюджетного планування, виконання та моніторингу в ЗСУ. Представлено пропозиції щодо посилення інституційної спроможності для запровадження гендерного аналізу в бюджетному процесі, розроблено аналітичну таблицю впливу гендерно-обумовлених потреб на розподіл ресурсів. Запропоновано рекомендації для посилення інституційної спроможності ЗСУ в частині ГОБ з урахуванням міжнародних стандартів і національних пріоритетів.

Ключові слова: гендерна політика, гендерно орієнтоване бюджетування, оборонний бюджет, фінансове забезпечення, сектор безпеки й оборони.

The article explores the implementation of gender-responsive budgeting within the Armed Forces of Ukraine as an innovative tool of democratic governance and a significant mechanism for enhancing the effectiveness of financial support in the security and defense sector. The relevance of this research is determined by the continuing transformation of the Armed Forces of Ukraine in the context of full-scale war, the growing involvement of women in military service, and the necessity to provide equal access to resources, opportunities, and social protection for all categories of military personnel. The aim of the article is to examine the current condition of gender-responsive budgeting in the Armed Forces of Ukraine, determine the principal challenges associated with integrating gender approaches into the defense budgeting system, and develop practical recommendations for strengthening institutional capacity in this field. The research is grounded on a combination of general scientific and specialized research methods, including methods of analysis and synthesis, comparative analysis, systemic and institutional approaches, as well as techniques of logical generalization and analytical evaluation. In addition, the study incorporates elements of gender analysis in order to assess the effectiveness of financial planning processes and the allocation of resources within the military sector. The conducted analysis indicates that gender-responsive budgeting contributes to increasing transparency, accountability, and inclusiveness in the management of defense resources. The article highlights key gender-sensitive issues connected with military equipment, hygiene support, psychological rehabilitation, career advancement, and living conditions of military personnel. Special emphasis is

placed on the activities of gender advisers, the incorporation of gender indicators into budgeting procedures, and the significance of collecting gender-disaggregated data for managerial decision-making. The study also identifies the main stages of implementing gender-responsive budgeting in the Armed Forces of Ukraine and offers practical mechanisms for integrating gender approaches into planning, monitoring, and reporting procedures. The article presents practical recommendations for improving institutional mechanisms of defense budgeting, reinforcing the role of gender analysis in financial management, and adapting Ukrainian military governance practices according to international standards. The developed recommendations may be used by military administration bodies and financial services, and institutions responsible for the implementation of gender policy in the security and defense sector.

Keywords: gender policy, gender-responsive budgeting, financial support of the Armed Forces of Ukraine, defense budget.

Постановка проблеми. У контексті сучасних викликів безпеки та реформування Збройних сил України особливо гостро постає питання забезпечення гендерної рівності та інклюзивності у всіх сферах військової діяльності. Повномасштабна війна, що триває з 2022 року, суттєво трансформувала структуру сектору безпеки й оборони, збільшила роль жінок у війську та актуалізувала питання рівного доступу до ресурсів, можливостей і механізмів прийняття рішень. В цьому контексті гендерно орієнтоване бюджетування (ГОБ) розглядається як важливий інструмент підвищення прозорості, ефективності та інклюзивності державної політики, що дозволяє не лише виявляти, а й усувати бюджетні бар'єри для жінок і чоловіків у військовій сфері. Для сектору безпеки й оборони впровадження ГОБ має не лише соціальне, а й стратегічне значення, оскільки забезпечення адаптованого екіпірування, належних санітарно-побутових умов, медичного супроводу, психологічної підтримки та професійного розвитку безпосередньо впливає на боєздатність особового складу та ефективність виконання бойових завдань. Водночас в Україні впровадження ГОБ у секторі безпеки перебуває на етапі становлення, що зумовлює потребу у комплексному аналізі проблематики, нормативної бази та шляхів інтеграції гендерного підходу до бюджетного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблематики гендерно орієнтованого бюджетування в Україні переважно здійснювалися у площині соціальної, гуманітарної та бюджетної політики. Значний внесок у розвиток теоретичних і прикладних аспектів даного напрямку зробили такі вітчизняні науковці, як А. В. Ватульов, К. В. Клименко, К. В. Кузнєцов [1], Т. А. Коляда [2], І. П. Лопушинський, Р. Ю. Биков [3], М. Колодій, О. Кисельова, Н. Рябушенко, О. Цюпа [4] та інші.

Зокрема, А. В. Ватульов, К. В. Клименко та К. В. Кузнєцов [1] досліджували теоретичні засади гендерно орієнтованого бюджетування, розкривали його роль як інструменту забезпечення гендерної рівності у системі державних фінансів, а також аналізували міжнародний досвід інтеграції гендерного підходу до бюджетного процесу.

Т. А. Коляда [2] акцентувала увагу на механізмах впровадження гендерного підходу у бюджетний процес на державному та місцевому рівнях, досліджувала взаємозв'язок між гендерно орієнтованим бюджетуванням і підвищенням ефективності використання бюджетних коштів, а також обґрунтовувала значення гендерного аналізу для оцінки результативності бюджетних програм.

І. П. Лопушинський та Р. Ю. Биков [3] розглядали гендерно орієнтоване бюджетування у контексті реформування системи публічного управління та децентралізації влади: організаційно-управлінські механізми реалізації гендерної політики, роль органів державної влади та місцевого самоврядування у забезпеченні гендерної рівності, а також практичні аспекти інтеграції гендерних підходів у програмно-цільовий метод бюджетування.

М. Колодій, О. Кисельова, Н. Рябушенко та О. Цюпа [4] зосереджували увагу на соціально-економічних аспектах гендерно орієнтованого бюджетування, аналізували його вплив на розвиток соціальної політики, забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків до публічних послуг, а також розглядали інструменти гендерного моніторингу й оцінювання бюджетних програм.

Попри поступове зростання наукового інтересу до гендерної проблематики у сфері оборони, комплексні дослідження, присвячені практичним механізмам впровадження гендерно орієнтованого бюджетування безпосередньо у Збройних Силах України, наразі залишаються недостатньо розробленими.

Це зумовлює необхідність подальшого наукового обґрунтування інструментів інтеграції гендерного підходу у систему фінансового забезпечення та оборонного менеджменту держави.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на активізацію державної гендерної політики та імплементацію міжнародних стандартів у сфері безпеки й оборони, низка проблем залишається невирішеною. Насамперед потребує дослідження інтеграція гендерного підходу у всі етапи бюджетного циклу ЗСУ – від планування та затвердження бюджетних програм до їх виконання, моніторингу та звітування. В Україні відсутня методологія оцінки ефективності використання бюджетних коштів з урахуванням гендерних потреб військовослужбовців, відсутні чіткі індикатори оцінки гендерної ефективності оборонних програм, а окремі потреби жінок-військовослужбовиць забезпечуються переважно за рахунок волонтерської або міжнародної допомоги.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз чинного стану гендерно орієнтованого бюджетування у Збройних силах України, виявлення проблемних аспектів, дослідження нормативно-правового підґрунтя та формування рекомендацій щодо пропозиції щодо його посилення як інструменту демократичного військового врядування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Застосування гендерно орієнтованого бюджетування не є новим явищем у міжнародній практиці. На відміну від української наукової школи, західні дослідники вже протягом майже чотирьох десятиліть активно вивчають питання інтеграції гендерного підходу у бюджетний процес. У результаті цього у зарубіжній науковій літературі сформовано значний масив фундаментальних і сучасних досліджень, присвячених теоретичним та практичним аспектам гендерно орієнтованого бюджетування [5]. Гендерно орієнтоване бюджетування є інноваційним інструментом, який забезпечує врахування гендерних аспектів у плануванні, розподілі та використанні бюджетних ресурсів. Для Збройних сил України, що проходять процес трансформації та реформування в умовах триваючої війни, впровадження ГОБ стає особливо актуальним.

Вперше принцип гендерно орієнтованого бюджетування був застосований у вигляді «жіночого бюджету» в Австралії у 1984 році.

З того часу він втілюється в життя в ряді країн як одна із стратегій досягнення гендерної рівності. Поняття «гендерно-орієнтований бюджет» і «гендерно-орієнтоване бюджетування» були запропоновані у Платформі дій, ухваленій на Пекінській конференції в 1995 році. У ній наголошується, що уряди повинні докласти всіх зусиль для систематичного вивчення того, яким чином державний сектор витрат приносить користь жінкам, і коректувати бюджети для забезпечення рівного доступу до них.

Термін «гендерно-орієнтоване бюджетування» означає сукупність різних інструментів, механізмів та інститутів, об'єднаних загальною метою, – зробити гендерний підхід до управління одним із обов'язкових принципів національної політики та економіки. Це поняття широко використовується рядом міжнародних організацій і є підходом, орієнтованим на інтереси людей у процесі формулювання і виконання державного бюджету. Цей підхід доповнює інші процеси з реформування та вдосконалення бюджетної сфери, здійснювані урядами багатьох країн світу. У ширшому розумінні ГОБ – це інструмент, який дає можливість реалізовувати державну політику гарантування рівних прав і можливостей жінок і чоловіків за рахунок бюджетних коштів. Кінцева мета ГОБ полягає в тому, щоб у країні були прийняті й виконувалися бюджети і програми, в яких враховуються конкретні потреби чоловіків і жінок.

У військовому секторі це означає врахування потреб військовослужбовців незалежно від статі щодо забезпечення засобами індивідуального захисту, умов несення служби, побуту, гігієни, можливостей кар'єрного росту та здобуття освіти.

В Україні сформовано нормативно-правову базу, яка передбачає впровадження гендерного підходу у секторі безпеки й оборони. Основним нормативним документом є Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [6]. Важливими стратегічними документами також є Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року [7], Національний план дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» [8], Методичні рекомендації Міністерства фінансів України щодо впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі [9], а також внутрішні документи Міністерства оборони України щодо реалізації гендерної політики.

Зазначені документи передбачають забезпечення гендерного балансу на керівних посадах, розвиток системи підготовки гендерних радників, проведення гендерного аналізу бюджетів та врахування потреб військовослужбовців під час матеріального забезпечення.

Гендерно орієнтоване бюджетування в ЗСУ дозволяє:

- виявляти та фінансувати потреби, які інакше залишаються «невидимими» в загальному бюджеті;
- встановлювати чіткі гендерні індикатори виконання програм (кількість жінок на керівних посадах, рівень забезпечення засобами гігієни тощо);
- формувати сталі політики, засновані на доказах і даних;
- підвищити ефективність використання бюджетних коштів у воєнних умовах.

На сьогодні існує низка гендерно чутливих проблем у сфері забезпечення військовослужбовців:

1. Забезпечення засобами особистої гігієни (прокладки, вологі серветки, індивідуальні гігієнічні набори) не включено до стандартних бюджетних позицій, не зважаючи на те, що станом на 1 січня 2025 року в ЗСУ служили понад 70 тис. жінок [10]. У 2022–2024 роках переважно волонтерські організації здійснювали поставки таких наборів для жінок-військовослужбовиць, що свідчить про відсутність системної бюджетної відповіді.

2. Уніфіковане екіпірування (бронежилети, військова форма, взуття) виготовляється за середніми чоловічими мірками. Це знижує ефективність та комфорт служби для жінок.

В 2025 році розпочалась централізована видача жіночої форми та білизни. Попри започаткування програм щодо жіночого бронезахисту та адаптованої форми, проблема потребує системного бюджетного вирішення.

3. Побут та санітарні умови, особливо тимчасові польові, не адаптовані до потреб жінок через відсутність окремих душових, санвузлів або медичних блоків з належною підтримкою.

4. Інші гендерно-чутливі аспекти, що потребують фінансування (гендерно чутлива психологічна реабілітація, програми професійного розвитку жінок та інші).

У відповідь на потребу у впровадженні політики рівних можливостей у 2019 році у структурі ЗСУ була запроваджена інституція позаштатних гендерних радників на рівні командувань і окремих частин [11]. Вони виконують функції проведення тренінгів та інформаційних сесій, моніторинг дотримання принципів гендерної рівності, участь у плануванні розподілу ресурсів, забезпечення зворотного зв'язку з особовим складом з питань дискримінації, сексуального насильства, рівного доступу до посад. Проте, станом на 2026 рік ця інституція має виключно дорадчий характер і часто не має ані повноважень, ані ресурсів для ефективного впливу на фінансово-логістичні рішення.

Впровадження гендерно орієнтованого бюджетування в секторі безпеки вимагає системного, багаторівневого підходу, що охоплює всі фази бюджетного циклу – від планування до моніторингу і звітування.

З урахуванням визначених етапів впровадження гендерно орієнтованого бюджетування у Збройних силах України доцільно

Таблиця 1

Гендерно-чутливі аспекти, що потребують фінансування

Проблемна зона	Потенційне бюджетне рішення
Забезпечення екіпіруванням	Закупівля військової форми, бронежилетів, взуття та засобів індивідуального захисту з урахуванням антропометричних особливостей жінок і чоловіків
Сексуальні домагання та насильство	Фінансування внутрішніх служб підтримки, психологів, гарячих ліній
Кар'єрне просування	Стипендії, курси підвищення кваліфікації для жінок, фінансування програм лідерства та професійного розвитку
Залучення жінок до миротворчих місій	Рівний доступ до мовних курсів, бойової підготовки та міжнародних навчальних програм
Поєднання служби та сімейних обов'язків	Фінансування програм підтримки батьківства, дитячих кімнат, гнучких механізмів служби
Психологічна реабілітація	Центри з гендерно чутливим підходом

Джерело: сформовано авторами

окреслити основні напрями та механізми його практичної інтеграції у систему фінансового забезпечення сектору безпеки й оборони.

Першим напрямом є інституційне закріплення гендерного підходу. Воно передбачає створення та розвиток штатних посад гендерних радників у військових частинах і командуваннях, інтеграцію принципів гендерно орієнтованого бюджетування у стандарти бюджетного планування Міністерства оборони України, а також формування міжвідомчих робочих груп для координації рішень з урахуванням гендерної перспективи.

Другим важливим елементом є навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Для ефективного впровадження ГОБ необхідним є проведення регулярних тренінгів для військових фінансистів, командирів, планувальників і представників фінансово-економічних служб щодо методології гендерного аналізу та бюджетування. Важливим також є розроблення методичних матеріалів і практичних рекомендацій з інтеграції гендерного підходу у фінансове планування.

Наступним напрямом є здійснення гендерного аналізу на стадії бюджетного планування. Це передбачає впровадження гендерного аудиту бюджетних запитів, використання гендерно дезагрегованих даних під час формування бюджету, а також визначення окремих статей видатків на забезпечення потреб різних категорій військовослужбовців. Особливу увагу необхідно приділяти питанням забезпечення адаптованим екіпіруванням, медичними послугами, засобами гігієни та належними побутовими умовами.

Важливою складовою впровадження ГОБ є система моніторингу та звітування. Для цього доцільно запровадити індикатори гендерної рівності, які дозволять оцінювати ефективність використання бюджетних ресурсів та ступінь врахування потреб жінок і чоловіків у секторі безпеки й оборони. Регулярне звітування щодо використання коштів із гендерною деталізацією сприятиме підвищенню прозорості та підзвітності бюджетного процесу [12].

Окремого значення набуває впровадження сучасних інформаційних систем, які забезпечуватимуть автоматизований облік, аналіз та моніторинг фінансових ресурсів із можливістю гендерного розподілу даних. Такий підхід сприятиме оперативному виявленню проблемних аспектів забезпечення та формуванню більш ефективних управлінських рішень.

Рис. 1. Етапи впровадження гендерно орієнтованого бюджетування у Збройних силах України.

Джерело: сформовано авторами

Окрему роль у впровадженні ГОБ відіграє співпраця з міжнародними партнерами та адаптація міжнародного досвіду. Використання практик НАТО, UN Women та United Nations Development Programme сприятиме вдосконаленню механізмів гендерно орієнтованого бюджетування та наближенню системи військового управління України до міжнародних стандартів.

Крім того, виникає потреба у підвищенні прозорості бюджетного процесу та залучення громадськості до контролю за реалізацією гендерної політики у секторі безпеки й оборони. Участь волонтерських організацій, громадських об'єднань та незалежних експертів сприятиме посиленню суспільного контролю й підвищенню ефективності використання бюджетних ресурсів [13].

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що гендерно орієнтоване бюджетування є не лише інструментом реалізації принципів рівності, а й важливою складовою підвищення ефективності системи фінансового забезпечення Збройних сил України. В умовах повномасштабної війни та трансформації сектору безпеки й оборони інтеграція гендерного підходу до бюджетного про-

цесу набуває стратегічного значення, оскільки безпосередньо впливає на рівень соціального захисту, мотивацію, професійний розвиток і боєздатність особового складу.

У ході дослідження встановлено, що в Україні вже сформовано базові нормативно-правові передумови для впровадження гендерно орієнтованого бюджетування у сфері оборони. Водночас практична реалізація гендерного підходу у бюджетному процесі Збройних сил України поки що має фрагментарний характер і перебуває на етапі інституційного становлення. Проведений аналіз дозволив встановити, що значна частина гендерно чутливих потреб військовослужбовців, зокрема у сфері забезпечення адаптованим екіпіруванням, санітарно-побутових умов, психологічної підтримки та професійного розвитку, тривалий час забезпечувалася переважно за рахунок волонтерської та міжнародної допо-

моги. Така ситуація свідчить про необхідність переходу від ситуативного реагування до системного бюджетного планування з урахуванням потреб різних категорій особового складу.

Отже, впровадження гендерно орієнтованого бюджетування повинно охоплювати всі етапи бюджетного циклу – від планування та формування бюджетних запитів до моніторингу, оцінки ефективності та звітування. Відповідно інтеграція гендерного підходу у систему фінансового забезпечення Збройних сил України підвищить рівень прозорості та результативності використання бюджетних ресурсів, посиленню демократичного цивільного контролю у секторі безпеки й оборони, а також наближенню національної системи військового управління до стандартів НАТО та міжнародних принципів забезпечення рівних прав і можливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ватульов А. В., Клименко К. В., Кузнєцов К. В. Упровадження гендерного підходу в систему управління державними фінансами. *Фінанси України*. 2020. № 2. С. 55–81.
2. Коляда Т. А. Гендерно-орієнтоване бюджетування: сутність та перспективи запровадження в Україні. *Економічний вісник. Серія : фінанси, облік, оподаткування*. 2019. Вип. 3. С. 80–88.
3. Лопушинський І. П., Биков Р. Ю. Gender oriented budgeting as a tool for achieving gender equality. *Публічне урядування*. 2020. № 2(22). С. 130–140.
4. Застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : навч. посіб. / М. Колодій, О. Кисельова, Н. Рябушенко, О. Цюпа. Київ : Віваріо, 2020. 132 с.
5. Карпич А. Теоретичні підходи до визначення категорії «гендерно орієнтоване бюджетування» в українській науковій думці. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24.
6. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 08.05.2026).
7. Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серп. 2022 р. № 752-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 08.05.2026).
8. Національний план дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2030 року : розпорядження Кабінету <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2026-%D1%80#Text> (дата звернення: 08.05.2026).
9. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : наказ Міністерства фінансів України від 02.01.2019 №1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text> (дата звернення: 08.05.2026).
10. Соколенко Л.Ф., Григор'єва О.В. Гендерний аудит як ключовий інструмент трансформації бухгалтерського обліку та бюджетного контролю в оборонному секторі України. *Стратегії сталого розвитку: економіка, бізнес та ефективне управління: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, 15 квітня 2026 року. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2026. С.768-771.
11. Порадник для гендерних радників та радниць. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/18%20-%20Department/18%20-%20PDF/2023/25.08.2023/poradnik-dlya-radnikiv-1-1.pdf> (дата звернення: 08.05.2026).
12. Кладницька Т., Соколенко Л., Цюпа О. Бюджетний контроль та фінансовий аудит у системі публічних фінансів в умовах воєнного стану та цифрової трансформації. *Соціальний розвиток: економічні та правові питання*, 2026. № 13.
13. Соколенко Л. Ф. Концептуальне значення внутрішнього аудиту у Збройних Силах України. *Облік і фінанси*. 2023. № 1(99). С. 49-55.

REFERENCES:

1. Vatulov A. V., Klymenko K. V., Kuznietsov K. V. (2020) Uprovadzhennia gendernoho pidkhodu v systemu upravlinnia derzhavnymy finansamy [Implementation of a gender approach in the public finance management system]. *Finansy Ukrainy*, no. 2, pp. 55–81.
2. Koliada T. A. (2019) Genderno-orientovane biudzhetuвання: сутність та перспективи запровадження в Україні [Gender-oriented budgeting: essence and prospects of implementation in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk. Seriya: finansy, oblik, opodatkuvannia*, vol. 3, pp. 80–88.
3. Lopushynskiy I. P., Bykov R. Yu. (2020) Gender oriented budgeting as a tool for achieving gender equality. *Publichne uriaduvannia*, no. 2(22), pp.130–140.
4. Kolodii M., Kyselova O., Riabushenko N., Tsiupa O. (2020) Zastosuvannia genderno orientovanoho pidkhodu v biudzhetnomu protsesi [Application of a gender-oriented approach in the budget process]. Kyiv: Vivario, 132 p.
5. Karpych A. (2021) Teoretychni pidkhody do vyznachennia katehorii «genderno orientovane biudzhetuвання» v ukrainskii naukovi dumtsi [Theoretical approaches to defining the category “gender-oriented budgeting” in Ukrainian scientific thought]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 24.
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2005). Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhink i cholo-vikiv [On ensuring equal rights and opportunities for women and men] (Law No. 2866-IV). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (accessed 08 May 2026).
7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022). Derzhavna stratehiia zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhink i cholo-vikiv na period do 2030 roku [State strategy for ensuring equal rights and opportunities for women and men until 2030] (Order No. 752-r). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text> (accessed 08 May 2026).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2026). Natsionalnyi plan dii z vykonannia Rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 “Zhinky, myr, bezpeka” na period do 2030 roku [National action plan for the implementation of the UN Security Council Resolution 1325 “Women, Peace, Security” until 2030] (Order No. 214-2026-r). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2026-%D1%80#Text> (accessed 08 May 2026).
9. Ministry of Finance of Ukraine. (2019). Metodychni rekomendatsii shchodo vprovadzhennia ta zastosuvannia henderno orientovanoho pidkhodu v biudzhetnomu protsesi [Methodological recommendations on the implementation and application of a gender-oriented approach in the budget process] (Order No. 1). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text> (accessed 08 May 2026).
10. Sokolenko L. F., Hryhorieva O. V. (2026) Gendernyi audyt yak kliuchovyi instrument transformatsii bukhhal-terskoho obliku ta biudzhetnoho kontroliu v oboronnomu sektori Ukrainy [Gender audit as a key instrument for transforming accounting and budgetary control in the defense sector of Ukraine]. *Stratehii staloho rozvytku: ekonomika, biznes ta efektyvne upravlinnia*: zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii, 15 kvitnia 2026 roku. Kamianets-Podilskyi: ZVO “PDU”, pp. 768–771.
11. Poradnyk dlia gendernykh radnykiv ta radnyts [Guide for gender advisers]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/18%20-%20Department/18%20-%20PDF/2023/25.08.2023/porad-nik-dlya-radnykiv-1-1.pdf> (accessed 08 May 2026).
12. Kladnytska T., Sokolenko L., Tsiupa O. (2026) Biudzhetni kontrol ta finansovi audyt u systemi publichnykh finansiv v umovakh voiennoho stanu ta tsyfrovoi transformatsii [Budget control and financial audit in the system of public finances under martial law and digital transformation]. *Sotsialnyi rozvytok: ekonomichni ta pravovi pytannia*, no. 13.
13. Sokolenko L. F. (2023) Kontseptualne znachennia vnutrishnoho audytu u Zbroinykh Sylakh Ukrainy [Conceptual significance of internal audit in the Armed Forces of Ukraine]. *Oblik i finansy*, no. 1(99), pp. 49–55.

Дата надходження статті: 20.06.2026

Дата прийняття статті до публікації: 20.07.2026

Дата публікації статті: 24.07.2026